

Józef Glemp

Ks. Stanisław Janasik (1882-1942)

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 15/3-4, 297-299

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cji księży dziekanów i na innych zjazdach duchowieństwa wygłaszał referaty na temat administracji kościelnej. Chętnie udzielał duszpa-sterom indywidualnych porad prawnych.

Za najważniejsze z publikacji prawnych wymienia się dwa artykuły wydrukowane w „Czasopiśmie Adwokatów Polskich” z r. 1931 (nr 10) i r. 1932 (nr 3) pt. „Postępowanie karne w Kodeksie Prawa Kanonicznego a nowym K. p. k.”. Nadto wydał broszurę „Sposób postępowania w kościelnych procesach małżeńskich”, Poznań 1935, artykuł „Ogniska dla bezrobotnej młodzieży” — Miesięcznik kościelny dla Archid. Gnieźnieńskiej i Poznańskiej (1935) s. 141 i n.; „Błogosławienie małżeństw przez wikariuszów”, — *Ateneum kapłańskie* 36 (1935) 496—498; oraz „Prawna natura Konkordatu”, — *Ateneum, kapłańskie* 25 (1930) 50—53.

Nadto opublikował ks. Brasse krótkie omówienia polskiego ustawodawstwa cywilnego po łacinie w rzymskim czasopiśmie „*Apollinaris*”: „*Edicta polonica. Novus Codex proceduræ civilis*” 5 (1933) 35—37; „*Edicta polonica. Lex de tributis pro Ecclesia solvendis* 17 ian. 1932, (vigere incipiet d. 1 ian. 1934), 6 (1933) 36—27. Na tych samych łamach ukazało się tłumaczenie, dokonane przez ks. Brassego, dekretu odnoszącego się do konkordatu: „*Normæ ad art. 22 Concordati Polonici. Decretum pro applicatione art. 22 Concordati Polonici*”, 3 (1930) 392—393.

Z pism nieprawnych znane są: „*Spojrzyj w duszę — krótkie kazania na okres Zielonych Świąt*”, Gniezno 1935; oraz „*Przewodnik po katedrze gnieźnieńskiej*”, Poznań 1956.

Bibliografia

Akta personalne „Ks. Aleksy Brasse” — Archiwum Kurii Metropolitalnej w Gnieźnie (bez sygnatury); „*Zgon ks. Infułata A. Brassego*” — *Słowo Powszechne*, 9—10. VI. 1956.

Ks. Stanisław Janasik (1882—1942)

Pochodził z rodziny robotniczo-mieszczańskiej. Urodził się dnia 26. IV. 1882 jako syn Bartłomieja i Marianny Poznańskiej. Egzamin maturalny złożył w r. 1903 w gimnazjum „*Marii Magdaleny*” w Poznaniu, poczem wstąpił do poznańskiego seminarium duchownego. Po trzech latach studiów filozoficzno-teologicznych, podczas których dał się poznać jako student bardzo sumienny i pobożny, uzyskujący dobre oceny w pracach egzaminacyjnych pisanych pięknym stylem, w zależności od przedmiotu, bądź po łacinie, bądź po polsku czy też po niemiecku. W r. 1906 wysłany został do Rzymu, aby tam, mieszkając w Polskim Kolegium, studiować prawo kanoniczne na uniwersytecie „*Gregorianum*”. Słuchał wówczas wykładów profesorów: Ojetti, Vidala, Biedelacka i innych. Na święcenia kapłańskie przyjechał do Polski.

Otrzymał je z rąk biskupa Likowskiego w r. 1907. Studia w Rzymie ukończył doktoratem dnia 18. VII. 1908 r.

Po powrocie z Rzymu rozpoczął pracę duszpasterską. Przez dwa miesiące był administratorem parafii Włocławskiej, a potem wikariuszem w Biezdrowie. Od r. 1910 przebywał w Poznaniu, najpierw jako wikariusz przy kościele Bożego Ciała, a potem przy parafii św. Marcina, pełniąc również obowiązki prefekta w gimnazjum żeńskim. Ks. dziekan Mayer takie wystawił świadectwo ks. Janasikowi: „Gorliwy w konfesjonale, na kazalnicy, na pensji, w chodzeniu i nawiedzaniu chorych, odznacza się przy tym prawdziwą miłością i namaszczeniem kapłańskim. Bardzo sumienny, nigdy nie wszedłby na kazalnicę nieprzygotowany... z konfratrami najlepsze utrzymuje stosunki, wszędzie kochany”.

Od r. 1914 rozpoczął wyklądać prawo kanoniczne w Seminarium Duchownym w Poznaniu jako profesor nadzwyczajny, a od r. 1926 jako zwyczajny. Przez krótki okres wyklądał także historię Kościoła. Od r. 1915 zajęty był także w sądownictwie jako fiskał w sprawach karnych duchowieństwa. Przez dwa lata (1926—1928) był rektorem Seminarium Duchownego w Poznaniu.

W r. 1927 otrzymał godność prałata, a w roku następnym kardynał Hlond mianował go kanonikiem gremialnym Kapituły Metropolitalnej w Gnieźnie. Opuścił więc Poznań i na dwa lata przeniósł się do Gniezna, by objąć, poza kanonią, urząd oficjała Trybunału Metropolitalnego oraz Rady Kurii Metropolitalnej w Gnieźnie. W marcu 1930 r. otrzymał zawiadomienie, że Ojciec św. mianował go audytorem Roty Rzymskiej.

Jako sędzia w najwyższym trybunale kościelnym, dzięki swej sumienności, pracowitości, cichości, jakby nieśmiałości, i rzetelnej wiedzy, zyskał sobie uznanie wśród prałatów watykańskich. Wiemy o kilku podróżach ks. Janasika: w r. 1916 odprawiał rekolekcje w klasztorze OO. Redemptorystów w Bochum, w r. 1927 był delegatem kardynała Hlonda na Zjazd Akademicki do Lille we Francji. W następnym roku pojechał do Włoch, celem podleczenia zagrożonego zdrowia. Jako audytor przyjeżdżał na wakacje do Poznania. Często przebywał w Bninie. W r. 1932 przyjechał do Polski jako wysłannik Sygnatury Apostolskiej na Zjazd oficjałów sądów kościelnych w Polsce dla przekazania uwag na temat procedury stosowanej w polskich sądach diecezjalnych. W r. 1939 Sekretariat Stanu odradził mu wyjazd do Polski, ze względu na zbliżający się wybuch wojny.

Podczas wojny stał się opiekunem i doradcą wielu Polaków, których fale wojny licznie wyrzucały na brzegi Trybru. Dzięki odzyskanemu Hospitium św. Stanisława przy via Botteghe Oscure mógł, w miarę skromnych możliwości, służyć pomocą. Po odprawieniu rekolekcji adwentowych w Watykanie, zmarł nagle wieczorem w niedzielę, dnia 6. XII. 1942 r. Pochowany został na cmentarzu w Rzymie.

Wkład ks. Janasika w dziedzinę prawa kanonicznego to przede wszystkim działalność dydaktyczna i sędownicza. Jako profesor prawa kanonicznego przez 14 lat wykładów w Seminarium w Poznaniu wpływał na formację kanoniczną licznych zastępów kapłanów Archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej. Dorobek piśmienniczy obejmuje cztery pozycje, odnotowane w Polskiej Bibliografii Prawa Kanonicznego (wyd. O. Bara): „Nowy Kodeks Prawa Kanonicznego” — *Wiadomości dla Duchowieństwa* 5 (1918) 6—7, 14; „Benedykt XV a nowy Kodeks Prawa Kanonicznego” — *Wiadomości dla Duchowieństwa* 9 (1922) 75—78; „Kilka uwag o zapowiadanej ustawie polskiej o prawie małżeńskim osobowym” — *Wiadomości dla Duchowieństwa* 19 (1929) 191—196; „De nova lege poloica matrimoniali” — *Apollinaris* 3 (1930) 119—124

Nadto, od roku 1931 opublikowanych zostało kilkadziesiąt wyroków rotalnych, które ks. Janasik, jako przewodniczący zespołu sędziowskiego w procesie (ponens) redagował. Większość tych wyroków opublikowana jest w „*Sacrae Romanae Rotae Decisiones seu sententiae*”, w tomach XXIII—XXXIV, obejmujących lata 1931 do 1942. Sentencje, jak wiadomo, publikowane są w tym wydawnictwie po 10 latach od zapadnięcia wyroku. W sentencjach „*coram Janasik*” zawarty jest bogaty materiał z zakresu jurysprudencji kościelnej. Dotyczy niemal wszystkich tytułów zachodzących przy orzeczeniach nieważności małżeństwa. Ostatnia sentencja, która zapadła pod przewodnictwem ks. Janasika, jest z dnia 15. X. 1942 r.

Bibliografia

Filipiak B. Mons., *Listy z Rzymu*, Rzym 1968 s. 14—16 i 229—230; Wspomnienie pośmiertne — *Wiadomości duszpasterskie*, Poznań, nr 4 (1945) s. 18—19.

Ks. Kazimierz Głowiński (1862—1946)

Wśród prawników-duszpasterzy starego pokolenia godny pamięci jest ks. Kazimierz Głowiński. Urodził się w Obornikach Wlkp. dnia 22. I. 1862 r. Po maturze uzyskanej w gimnazjum w Poznaniu udał się na studia teologiczne do Rzymu. Był to okres „kulturkampfu” i seminaria duchowne w Gnieźnie i w Poznaniu były zamknięte. Jako kleryk studiujący w Rzymie był łącznikiem między kardynałem Ledóchowskim, deportowanym po dwuletnim więzieniu, w r. 1876 do Rzymu, a tajnym zarządem archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej. Studia rzymskie ukończył doktoratem z prawa kanonicznego i licencjatem z filozofii. Po święceniach kapłańskich otrzymanych w Rzymie w r. 1888 wrócił do kraju i objął funkcję wikariusza w Biezdrowie. W r. 1894 otrzymał parafię w Żegocinie, w powiecie jarocińskim, i w niej pracował przez 52 lata, aż do swej śmierci. Od r. 1938, z okazji złotego